

V Bruseli 13. júna 2022
(OR. fr, en)

9747/22

ECOFIN 542
UEM 146
SOC 337
EMPL 219
COMPET 439
ENV 537
EDUC 210
RECH 333
ENER 248
JAI 800
GENDER 82
ANTIDISCRIM 62
JEUN 93
SAN 336

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	9405/22 - COM(2022) 608 final
Predmet:	Odporúčanie na ODPORÚČANIE RADY, ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2022

Delegáciám v prílohe zasielame uvedený návrh odporúčania Rady v znení, ktoré revidovali a odsúhlasili rôzne výbory Rady, vychádzajúci z návrhu Komisie COM(2022) 608 final.

ODPORÚČANIE RADY

Z...,

ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2022

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

---

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241², ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k obnove hospodárstva a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude aktualizovaný v júni 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.

---

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila sociálny záväzok z Porta k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, podpísaný 7. mája 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011³ aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Estónsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala 5. apríla 2022 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁴ (ďalej len „odporúčanie na rok 2022 týkajúce sa eurozóny“) a 14. marca 2022 spoločnú správu o zamestnanosti.

---

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁴ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémie, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto invázie na hospodárstva členských štátov sa prejavil okrem iného vyššími cenami energií, potravín a surovín a horšími vyhlídkami rastu. Vyššie ceny energií veľmi negatívne ovplyvňujú predovšetkým najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené, ako aj podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií. Okrem toho Únia zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Vplyv hospodárskych dôsledkov útočnej vojny Ruska sa v členských štátoch prejavuje v rôznej miere. V tejto súvislosti bola vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382⁵ dňa 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica Rady 2001/55/ES⁶, ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v Únii, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, na trh práce, k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu. Estónsku sa poskytuje mimoriadna podpora v rámci iniciatívy Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE) a prostredníctvom ďalšieho predbežného financovania z programu Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU), aby mohlo urýchlene riešiť potreby súvisiace s prijímaním a integráciou ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny.

---

⁵ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁶ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

- (4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať vo svojej rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch európskeho semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri akýchkoľvek iných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia takýchto revidovaných, aktualizovaných alebo zmenených plánov.
- (5) Všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu je aktívna od marca 2020. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021 s názvom „Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky“ vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v Únii alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentné zvyšovanie cien energií a pokračujúce narušenia dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie uplatňovania všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj v roku 2023.

- (6) V súlade s prístupom uvedeným v odporúčaní Rady z 18. júna 2021⁷, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2021, sa celkové zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19), ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu⁸. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov⁹.

---

⁷ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 23).

⁸ Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nezahŕňa pozitívny vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

⁹ Nie sú financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

- (7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie poskytujúce všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 (ďalej len „fiškálne usmernenia“) a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu prognózy zo zimy 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania na rok 2023 by mali byť pre jednotlivé členské štáty aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka európskeho semestra koncom mája 2022.
- (8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia, vo fiškálnych odporúčaníach na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní s prognózou Komisie zo zimy 2022. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cielených a dočasných opatrení zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energií a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov. Fiškálna politika musí zostať pružná, aby sa prispôsobila rýchlo sa vyvíjajúcim okolnostiam vrátane výziev vyplývajúcich z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, pokiaľ ide o obranu a bezpečnosť, a musí byť diferencovaná v jednotlivých členských štátoch v závislosti od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska ich expozície voči kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.

- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Estónsko predložilo Komisii 18. júna 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 29. októbra 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Estónska¹⁰. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, v ktorom sa uvedie, že Estónsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.
- (10) Estónsko predložilo 29. apríla 2022 svoj národný program reforiem na rok 2022 a svoj program stability na rok 2022 v súlade s lehotou stanovenou v článku 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obidva programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Estónska o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní jeho plánu obnovy a odolnosti.

---

¹⁰ ST 12532/2021; ST 12532/2021 ADD 1; ST 12532/21 ADD 1 COR 1 REV 1.

- (11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Estónska na rok 2022. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Estónsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Estónskom. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s tými výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Estónska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.
- (12) Komisia 23. mája 2022 vydala správu podľa článku 126 ods. 3 zmluvy. V tejto správe sa rozoberala rozpočtová situácia Estónska, keďže jeho deficit verejných financií v roku 2022 by mal presiahnuť referenčnú hodnotu 3 % hrubého domáceho produktu (HDP) stanovenú v zmluve. V správe sa konštatovalo, že kritérium deficitu nebolo dodržané. V súlade s oznámením z 2. marca 2022 Komisia na jar 2022 nenavrhla začatie nových postupov pri nadmernom deficite, pričom na jeseň 2022 opätovne posúdi, či je potrebné navrhnúť začatie takýchto postupov.

(13) Rada vo svojom odporúčaní z 20. júla 2020¹¹ odporučila Estónsku, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijala v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie COVID-19, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom deficit verejných financií Estónska klesol z 5,6 % HDP v roku 2020 na 2,4 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Estónsko v roku 2021 podporovalo obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových opatrení sa zvýšil z 2,3 % HDP v roku 2020 na 2,7 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Estónsko prijalo v roku 2021, boli v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli väčšinou dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Zároveň však niektoré diskrečné opatrenia, ktoré vláda prijala v období 2020 – 2021, neboli dočasné ani vyvážené kompenzačnými opatreniami, pričom išlo najmä o zvyšovanie dôchodkov, cielečné zvyšovanie platov (učiteľov, pracovníkov v zdravotníctve a kultúre a príslušníkov polície) a výdavkové programy na zdravotnú starostlivosť, výskum a vývoj, armádu a informačné a komunikačné technológie. Podľa údajov overených Eurostatom sa verejný dlh znížil z 19,0 % HDP v roku 2020 na 18,1 % HDP v roku 2021.

---

¹¹ Odporúčanie Rady z 20. júla 2020, ktoré sa týka národného programu reforiem Estónska na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Estónska na rok 2020 (Ú. v. EÚ C 282, 26.8.2020, s. 33).

(14) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové prognózy v programe stability na rok 2022, je opatrný. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zníži o 1,0 % a v roku 2023 vzrastie o 1,2 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá rast reálneho HDP na úrovni 1,0 % v roku 2022 a 2,4 % v roku 2023. Komisia prognózuje silnejší rast súkromnej spotreby podporený vysokou úrovňou nahromadených úspor a očakávanou solídnou dynamikou miezd. Vláda vo svojom programe stability na rok 2022 očakáva, že celkový deficit sa v roku 2022 zvýši na 5,3 % HDP a v roku 2023 klesne na 4,8 % HDP. Vo zvýšení v roku 2022 sa odzrkadľujú najmä nové výdavkové opatrenia na zmiernenie rastu cien energií a dodatočné sociálne výdavky a výdavky v oblasti bezpečnosti, ako aj náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa v roku 2022 zvýši na 20,7 % a v roku 2023 na 24,1 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 4,4 % HDP v roku 2022 a 3,7 % HDP v roku 2023. Ide o nižší deficit, než sa predpokladá v programe stability na rok 2022, a to najmä v dôsledku silnejšieho prognózovaného rastu HDP, z ktorého vychádzajú projekcie Komisie, a miernejšieho rastu investičných výdavkov predpokladaného Komisiou. V prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá pomer dlhu verejnej správy k HDP na úrovni 20,9 % v roku 2022 a 23,5 % v roku 2023, čo je podobné prognózam programu stability na rok 2022. Podľa prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 3,1 %. Tento odhad však nezahŕňa vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Estónska.

(15) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových opatrení klesne z 2,7 % HDP v roku 2021 na 0,8 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií je ovplyvnený opatreniami prijatými na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energií, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 0,7 % HDP v roku 2022, pričom sa očakáva, že v roku 2023 sa postupne zrušia¹². Tieto opatrenia pozostávajú najmä zo sociálnych transferov pre chudobnejšie domácnosti, stropov na ceny elektriny a tepla a zníženia sieťových poplatkov za elektrinu a plyn pre spotrebiteľov. Tieto opatrenia boli oznámené ako dočasné. Ak však ceny energií zostanú v roku 2023 zvýšené, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z týchto opatrení nie sú cielené, najmä všeobecný strop cien energie pre domácnosti, zníženie sieťových poplatkov a celoplošné zníženie spotrebných daní (účinné od roku 2020). Deficit verejných financií je ovplyvnený aj nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 budú na úrovni 0,4 % HDP a v roku 2023 na úrovni 0,6 % HDP¹³, ako aj zvýšením nákladov na výdavky na obranu o 0,6 % HDP v roku 2023.

---

¹² Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

¹³ Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet osôb vysídlených z Ukrajiny prichádzajúcich do Únie postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci Únie v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

- (16) Rada vo svojom odporúčaní z 18. júna 2021 odporučila, aby Estónsko v roku 2022 zachovalo podporné zámery fiškálnej politiky vrátane tých, ktoré vyplývajú z impulzu poskytnutého Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, a aby zachovalo investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada zároveň Estónsku odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovalo investície s cieľom posilniť rastový potenciál.

(17) Podľa prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v programe stability Estónska na rok 2022 sa predpokladá, že zábery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň $-2,4\%$ HDP, čo je v súlade s odporúčaním Rady¹⁴. Estónsko plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2021 zvýšiť o $0,1$ percentuálneho bodu. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni $0,6$ percentuálneho bodu¹⁵. Estónsko preto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni $1,4$ percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa okrem iného zvýšenie miezd a sociálnych transferov, ako aj dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho dosahu zvýšenia cien energií ($0,5\%$ HDP) a nákladov na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny ($0,4\%$ HDP).

---

¹⁴ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁵ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške $0,4$ percentuálneho bodu HDP. Odráža to zámer vlády zvýšiť zásoby plynu a kvapalných palív.

- (18) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zámery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať 0,2 % HDP¹⁶. Predpokladá sa, že Estónsko bude v roku 2023 naďalej využívať granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 zvýšiť o 0,4 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,3 percentuálneho bodu¹⁷. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,4 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia opatrení na riešenie zvýšených cien energií (0,7 % HDP) a ďalšie náklady na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP).
- (19) V programe stability na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na 3,8 % HDP v roku 2024 a na 2,9 % do roku 2025. Predpokladá sa teda, že deficit verejných financií klesne do roku 2025 pod úroveň 3 % HDP. V týchto prognózach sa predpokladá niekoľko dodatočných opatrení fiškálnej konsolidácie, ktoré zatiaľ nie sú špecifikované. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa do roku 2025 zvýši, pričom v roku 2024 vzrastie na 27,7 % a následne v roku 2025 na 29,2 %. Podľa analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte nízke.

---

¹⁶ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku; kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

¹⁷ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať reštriktívny príspevok vo výške 0,5 percentuálneho bodu HDP. Odráža to základný účinok vládnych nákupov zásob plynu a kvapalných palív v roku 2022.

- (20) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií s orientačným harmonogramom vykonávania, ktoré sa má dokončiť do 31. augusta 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaní pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Estónsku, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu obnovy a odolnosti. Plán obnovy a odolnosti sa zameriava najmä na zelenú a digitálnu transformáciu a zahŕňa opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti a rozvoj využívania energie z obnoviteľných zdrojov; zvýšenie udržateľnosti dopravy a mobility; podporu spoločností, najmä startupov a malých a stredných podnikov, pri dvojakej transformácii; ďalšiu digitalizáciu verejných služieb a zvýšenie relevantnosti systému vzdelávania a odbornej prípravy pre trh práce, najmä pokiaľ ide o zelené a digitálne zručnosti. Plán obnovy a odolnosti obsahuje aj opatrenia na zlepšenie dostupnosti a odolnosti systému zdravotnej starostlivosti a predpokladajú sa v ňom určité zlepšenia záchranej sociálnej siete a prístupu k sociálnym službám.
- (21) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Estónska prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy v Estónsku predstavujú 41,5 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 21,5 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Estónsku rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jeho odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu obnovy a odolnosti, je naďalej dôležité systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných relevantných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.

- (22) Estónsko predložilo 18. apríla 2022 partnerskú dohodu stanovenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060¹⁸, ale zatiaľ nepredložilo ostatné programy politiky súdržnosti stanovené v uvedenom nariadení. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 má Estónsko pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadniť príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementarity a koherentnosti medzi týmito fondmi politiky súdržnosti a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.
- (23) Nad rámec hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Estónsko čelí viacerým ďalším výzvam súvisiacim s dlhodobou starostlivosťou a primeranosťou záchranej sociálnej siete, najmä pre nezamestnaných.

---

¹⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (24) Primeranosť záchranej sociálnej siete sa v Estónsku zlepšila, ale v prípade starších osôb, osôb so zdravotným postihnutím a nezamestnaných naďalej pretrváva vysoká miera ohrozenia chudobou a sociálnym vylúčením. Nezamestnaní ľudia sú menej chránení pred chudobou v dôsledku reštriktívnych kritérií na poberanie dávok v nezamestnanosti, najmä prahových hodnôt týkajúcich sa zamestnania a príjmu pred nezamestnanosťou. V roku 2021 preto len približne 50 % všetkých evidovaných nezamestnaných poberalo dávky v nezamestnanosti, 37 % novoevidovaných nezamestnaných poberalo poistné dávky v nezamestnanosti a len 26 % poberalo fixný príspevok v nezamestnanosti. V záujme zvýšenia sociálnej ochrany môže byť účinné rozšírenie rozsahu dávok v nezamestnanosti a zmiernenie minimálnych kritérií prístupu k dávkam v nezamestnanosti, najmä v prípade osôb zamestnaných na krátke obdobia a v rámci neštandardných spôsobov práce.
- (25) Estónske obyvateľstvo starne, ale pre nedostatky v organizácii a vo financovaní dlhodobej starostlivosti nie je poskytovanie dlhodobej starostlivosti dostatočné na uspokojenie dopytu. Roztrieštenosť organizácie a financovania dlhodobej starostlivosti medzi sektorom sociálnej a zdravotnej starostlivosti a štátnou správou a miestnou samosprávou vedie k nerovnomernému poskytovaniu služieb domácej a komunitnej starostlivosti. Navyše krajina dosiahla v roku 2019 druhý najvyšší podiel v Únii, pokiaľ ide o výdavky (doplatky) hradené osobami, ktoré potrebujú starostlivosť. Verejné výdavky na dlhodobú starostlivosť predstavovali v roku 2019 len 0,4 % HDP (v porovnaní s priemerom Únie na úrovni 1,7 %). Chýbajúce spoločné normy v oblasti dlhodobej starostlivosti a nedostatok opatrovateľov oslabujú kvalitu poskytovania služieb. Reforma dlhodobej starostlivosti so zameraním na efektívne a udržateľné financovanie, prístup k integrovaným zdravotníckym a sociálnym službám, stanovenie noriem kvality a zabezpečenie dostatočne vysokého počtu kvalifikovaných pracovníkov v oblasti starostlivosti by zvýšila kvalitu života tých, ktorí potrebujú starostlivosť, a znížila by vysoké zaťaženie rodinných príslušníkov spojené so starostlivosťou.

- (26) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád Únie, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom návrhu Komisie pre REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel Komisia plánuje v dialógu s členskými štátmi určiť najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni Únie. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.
- (27) Estónsko v súčasnosti dováža obmedzený podiel svojich dodávok energie na výrobu elektriny a tepla, ale je naďalej vo veľkej miere závislé od dovozu z Ruska, pokiaľ ide o malý podiel plynu (8 %) a rafinované ropné produkty v jeho energetickom mixe¹⁹. Popri pokračujúcom postupnom ukončovaní využívania roponosnej bridlice ako zdroja energie by bolo pre Estónsko prínosné zvýšiť energetickú efektívnosť, modernizovať energetickú infraštruktúru (vrátane elektrizačnej sústavy) a zabezpečiť energetické prepojenia s dostatočnou kapacitou vrátane cezhraničných prepojení so susednými členskými štátmi. Pri nových investíciách do infraštruktúry a sietí na rozvod plynu by sa malo podľa možnosti dbať na ich odolnosť voči budúcim zmenám, aby sa mohli v budúcnosti preorientovať na udržateľné palivá a stať sa tak dlhodobými udržateľnými. Fínsko 20. mája 2022 podpísalo 10-ročnú zmluvu o prenájme plávajúceho terminálu na skvapalnený zemný plyn (LNG) a Estónsko má s Gasgrid Finland dohodu o spolupráci, ktorá mu poskytuje k nemu prístup. Prioritou politiky by malo zostať dokončenie prebiehajúcej synchronizácie s kontinentálnou elektrizačnou sústavou Únie, zabezpečenie dostatočnej kapacity prepojení so susednými členskými štátmi a spoločné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

---

¹⁹ Eurostat (2020), podiel dovozu z Ruska na celkovom dovoze zemného plynu a rafinovaných ropných produktov. Estónsko je nepriamo závislé od dovozu zemného plynu z Ruska prostredníctvom obchodu v rámci Únie; pri zohľadnení tejto skutočnosti možno dospieť k odhadu, že Estónsko je takmer výlučne závislé od dovozu zemného plynu z Ruska.

Ďalšia diverzifikácia zdrojov energie – a to aj v doprave – a urýchlenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov by sa mohli dosiahnuť odstránením nefinančných prekážok plánovania a povoľovania zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, zvýšením kapacity udržateľnej výroby biometánu a urýchlením zavádzania riešení založených na vodíku z obnoviteľných zdrojov pri súčasnom zabezpečení udržateľného zhodnocovania biomasy. V súčasnosti už prebieha, resp. sa plánuje elektrifikácia hlavných železničných tratí s podporou z fondov Únie, doprava by sa však dekarbonizovala rýchlejšie, ak by sa elektrifikovala celá sieť. Už aj tak vysoké emisie skleníkových plynov z cestnej dopravy sa v posledných rokoch naďalej zvyšovali v dôsledku intenzívneho používania predovšetkým palivovo neefektívnych vozidiel. Estónsko je jedným z mála členských štátov, ktoré nevyberajú ročnú daň z cestných vozidiel, ako sú osobné automobily a ľahké úžitkové vozidlá. K prechodu na ekologickejšie druhy dopravy by prispelo zvýšenie stimulov na podporu obnovy vozového parku tak, aby zahŕňal menej znečisťujúce vozidlá. Vplyv na majiteľov automobilov s nízkymi príjmami by v prípade potreby mohli zmierniť vhodné ochranné opatrenia. Spotreba energie by sa mohla znížiť efektívnymi obnovami budov s integrovaným prístupom vrátane zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a kombinovaných systémov výroby tepla a elektriny. Na dosiahnutie cieľov balíka „Fit for 55“ bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, väčšieho využívania energie z obnoviteľných zdrojov a zvyšovania energetickej efektívnosti.

- (28) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Estónsko môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernilo sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu v najviac zasiahnutých regiónoch. Estónsko môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057²⁰ na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.

---

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

- (29) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2022 a jej stanovisko²¹ je zohľadnené v odporúčaní 1,
- (30) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti prijali opatrenia, ktorými vykonajú odporúčania uvedené v odporúčaní na rok 2022. V prípade Estónska je to zohľadnené najmä v odporúčaní 1, 2 a 3,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Estónsko v rokoch 2022 a 2023 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť, aby bol rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravené prispôbiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu RePowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie; v období po roku 2023 uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií;
2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 29. októbra 2021; predložiť programové dokumenty politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, aby sa mohli dokončiť príslušné rokovania s Komisiou a následne sa mohli tieto dokumenty začať vykonávať;

---

²¹ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

3. posilniť sociálnu ochranu, a to aj rozšírením rozsahu dávok v nezamestnanosti, najmä na osoby zamestnané na krátke obdobia a v rámci neštandardných spôsobov práce; zlepšiť cenovú dostupnosť a kvalitu dlhodobej starostlivosti, najmä zabezpečením jej udržateľného financovania a integráciou zdravotníckych a sociálnych služieb;
4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a diverzifikovať dovoz fosílnych palív urýchlením zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, a to aj ďalším zjednodušením povolovacích postupov, zabezpečením dostatočnej kapacity prepojení a posilnením vnútroštátnej elektrizačnej sústavy; zvýšiť energetickú efektívnosť, najmä energetickú efektívnosť budov, s cieľom znížiť spotrebu energie; zintenzívniť úsilie o zlepšenie udržateľnosti dopravného systému, a to aj prostredníctvom elektrifikácie železničnej siete a zvýšením stimulov na podporu udržateľnej a menej znečisťujúcej dopravy vrátane obnovy vozového parku.

V Bruseli

Za Radu

predseda/predsedička